

MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
im. Jana Pawła II
w Opolu

MBP OPOLE

KALENDARIUM ROCZNIC 2019

**OPRACOWANIE:
DZIAŁ INFORMACJI**

Opole 2018

Sejm ogłosił rok 2019 rokiem:

- **Gustawa Herlinga-Grudzińskiego** (1919-2000), w *100. rocznicę urodzin*
- **Stanisława Moniuszki** (1819-1872), w *200. rocznicę urodzin*
- **Anny Walentynowicz** (1929-2010), w *90. rocznicę urodzin*

STYCZEŃ

1 I ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU

- 4 I 1809 Urodził się **LOUIS BRAILLE** (zm. 6 I 1852), francuski wynalazca alfabetu dla niewidomych, nauczyciel w paryskim zakładzie dla ociemniałych.
210. rocznica urodzin
- 4 I 2004 Zmarła **DOROTA TERAŁOWSKA** (ur. 30 VII 1938), pisarka, dziennikarka, autorka powieści fantazy m.in. *Tam gdzie spadają anioły* czy psychologiczno-obyczajowych m.in. *Poczwarka*.
15. rocznica śmierci
- 6 I 1884 Zmarł **o. GREGOR JOHANN MENDEL** (ur. 20 VII 1822), czeski przyrodnik, zakonnik, twórca teoretycznych podstaw współczesnej genetyki, odkrywca praw dziedziczenia w organizmach żywych.
135. rocznica śmierci
- 8 I 1894 Urodził się **św. MAKSYMILIAN MARIA KOLBE**, właśc. Rajmund Kolbe (zm. 14 VIII 1941), święty Kościoła katolickiego, franciszkanin, zmarł śmiercią męczeńską w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu-Brzezince, ofiarowując się na śmierć za współwięźnia.
125. rocznica śmierci
- 13 I 1984 Zmarł **WŁADYSŁAW RYMKIEWICZ** (ur. 17 V 1900), prozaik, z zawodu adwokat, ojciec Jarosława Marka, autor powieści z dziejów Polski i społeczno-obyczajowych, m.in. *Portret królowej*.
35. rocznica śmierci
- 14 I 1934 Urodził się **MAREK HŁASKO** (zm. 14 VI 1969), pisarz, scenarzysta filmowy, autor znanych powieści i opowiadań, będących wyrazem sprzeciwu wobec poetyki i zakłamania literatury socrealistycznej, m.in. *Ósmy dzień tygodnia*, *Pierwszy krok w chmurach*.
85. rocznica urodzin
50. rocznica śmierci
- 14 I 1999 Zmarł **JERZY GROTOWSKI** (ur. 11 VIII 1933 w Rzeszowie), reżyser teatralny, teoretyk teatru, pedagog, twórca metody aktorskiej, współtwórca Teatru Laboratorium, zaliczany do największych reformatorów teatru XX w.
20. rocznica śmierci
- 15 I 1869 Urodził się **STANISŁAW WYSPIAŃSKI** (zm. 28 XI 1907), dramatopisarz, poeta, malarz, reformator teatru, największy obok romantyków twórca polskiego

dramatu, m.in. *Wesele*, *Wyzwolenie*, pierwszy inscenizator *Dziadów* A. Mickiewicza.

150. rocznica urodzin

15 I 1929 Urodził się **MARTIN LUTHER KING** (zm. 4 IV 1968), amerykański duchowny protestancki, bojownik o prawa Murzynów, działacz na rzecz równouprawnienia i zniesienia dyskryminacji rasowej, laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1964 r.

90. rocznica urodzin

17 I 2004 Zmarł **CZESŁAW NIEMEN**, właśc. Czesław Wydrzycki, (ur. 16 II 1939), piosenkarz i autor tekstów wielu znanych piosenek, m.in. *Dziwny jest ten świat*, hymnu młodzieży końca lat 60., twórca muzyki instrumentalnej filmowej, teatralnej.

15. rocznica śmierci

80. rocznica urodzin

18 I 1849 Urodził się **ALEKSANDER ŚWIĘTOCHOWSKI**, pseud. Władysław Okoński (zm. 25 IV 1938), publicysta, dramaturg, prozaik, historyk i filozof, m.in. cyklu nowel *O życie*, opowiadań *Klemens Boruta*.

170. rocznica urodzin

19 I 1809 Urodził się **EDGAR ALLAN POE** (zm. 7 X 1849), amerykański poeta, prozaik, krytyk, znany z pesymistycznej liryki oraz fantastyczno-sensacyjnych, przesyconych grozą opowiadań m.in. *Złoty żuk*, twórca pierwszej w literaturze postaci detektywa – C. Auguste'a Dupina.

210. rocznica urodzin

170. rocznica śmierci

21 I 1874 Urodził się **WINCENTY WITOS** (zm. 31 X 1945), polityk, działacz ruchu ludowego, prezes Polskiego Stronnictwa Ludowego, trzykrotny premier Rzeczypospolitej Polskiej.

145. rocznica urodzin

21 I 1959 Zmarł **STANISŁAW MŁODOŻENIEC** (ur. 31 I 1895), poeta, współtwórca polskiego futuryzmu, założyciel klubu futurystów Katarynka, autor m.in. zbiorów wierszy *Kreski i futureski*, *Futurogamy*.

60. rocznica śmierci

23 I 1944 Zmarł **EDVARD MUNCH** (ur. 12 XII 1863), norweski malarz i grafik, twórca własnego stylu, będącego połączeniem secesyjnej linii z treściami symbolistycznymi, wybitny prekursor ekspresjonizmu, twórca m.in. głośnego dzieła *Krzyk*.

75. rocznica śmierci

- 23 I 1989 Zmarł **SALVADOR DALI** (ur. 11 V 1904), hiszpański malarz i grafik, wybitny przedstawiciel surrealizmu, twórca dzieł łączących ekstremalny naturalizm z irracjonalną tematyką m.in. dzieła *Płonąca żyrafa*.
30. rocznica śmierci
115. rocznica urodzin
- 25 I 1759 Urodził się **ROBERT BURNS** (zm. 21 VII 1796), szkocki poeta, przedstawiciel wczesnego romantyzmu, twórca poezji opiewającej uroki prostego życia i szczęście rodzinne, data jego urodzin to nieoficjalne narodowe święto Szkotów.
260. rocznica urodzin
- 26 I 1964 Zmarł **XAWERY DUNIKOWSKI** (ur. 24 XI 1875), rzeźbiarz, malarz i pedagog, więzień niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz, twórca m.in. *Pomnika Czynu Powstańczego* na Górze św. Anny.
55. rocznica śmierci
- 27 I 2009 Zmarł **JOHN UPDIKE**, właśc. John Hoyer Updike (ur. 18 III 1932), amerykański pisarz, autor powieści, poezji i opowiadań o tematyce z życia przedstawicieli amerykańskiej protestanckiej klasy średniej, m.in. autor cyklu *Królik*.
10. rocznica śmierci
- 27 I MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI O OFIARACH HOLOKAUSTU**
- 28 I 1939 Zmarł **WILLIAM BUTLER YEATS** (ur. 13 VI 1865), irlandzki poeta i prozaik, propagator legend i folkloru irlandzkiego, autor poezji będącej wyrazem buntu przeciw rzeczywistości i cywilizacji, m.in. tomików *Róża*, *Wieża*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1923 r.
80. rocznica śmierci
- 31 I 1944 Zmarł **JEAN GIRAUDOUX** (ur. 29 X 1882), francuski pisarz, z wykształcenia germanista, dyplomata i propagator kultury francuskiej, autor m.in. powieści *Zuzanna i Pacyfik*, sztuk m.in. *Siegfried*, *Amfitrion 38*.
75. rocznica śmierci

LUTY

2 II DZIEŃ POZYTYWNEGO MYŚLENIA

- 2 II 1919 Urodził się **ZBIGNIEW LENGREN** (zm. 1 X 2003), grafik, rysownik, karykaturzysta, ilustrator, plakacista, scenograf współpracownik czasopisma „Przekrój”, gdzie publikował serię rysunkową z Profesorem Filutkiem i psem Filusiem.
100. rocznica urodzin

3 II 1874 Urodziła się **GERTRUDE STEIN** (zm. 27 VII 1946), amerykańska powieściopisarka, eseistka i teoretyk literatury, feministka, w twórczości prekursorka strumienia świadomości, autorka eksperymentalnej prozy, inspirowanej teorią kubizmu m.in. *Tender Buttons*.

145. rocznica urodzin

3 II 1899 Zmarł **JULIUSZ KOSSAK** (ur. 29 X 1824), malarz i rysownik polski, autor scen batalistycznych, historycznych i rodzajowych, reprezentant nurtu swojskiego w malarstwie polskim XIX w., twórca m.in. akwareli *Sobieski pod Wiedniem*.

120. rocznica śmierci

195. rocznica urodzin

3 II MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z RAKIEM

7 II 1994 Zmarł **WITOLD LUTOSŁAWSKI** (ur. 25 I 1913), kompozytor współczesny i dyrygent, pianista, związany był z festiwałem Warszawska Jesień, twórca utworów orkiestrowych, kameralnych, piosenek, m.in. *Nie dla nas już*.

25. rocznica śmierci

7 II 1834 Urodził się **DYMITR MENDELEJEW** (zm. 2 II 1907), rosyjski chemik, twórca układu okresowego pierwiastków chemicznych.

185. rocznica urodzin

11 II ŚWIATOWY DZIEŃ CHORYCH

11 II MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO

12 II 1809 Urodził się **CHARLES ROBERT DARWIN** [Karol Darwin] (zm. 19 IV 1882), angielski przyrodnik, twórca teorii ewolucyjnego powstawania gatunków zwierzęcych i roślinnych w drodze doboru naturalnego, autor m.in. dzieła *O powstawaniu gatunków*.

210. rocznica urodzin

12 II 1809 Urodził się **ABRAHAM LINCOLN** (zm. 15 IV 1865), amerykański szesnasty prezydent Stanów Zjednoczonych (w latach 1861-65), wygrał wybory prezydenckie zdobywając poparcie w stanach północnych, nie uzyskując poparcia w stanach południowych, co doprowadziło do wojny secesyjnej, zginął w zamachu.

210. rocznica urodzin

13 II 1969 Zmarł **KAZIMIERZ WIERZYŃSKI**, pierwotne nazwisko **Wirstlein** [zmienione w 1913 r.] (ur. 27 VIII 1894), poeta, prozaik, eseista, współzałożyciel i członek grupy poetyckiej Skamander, autor m.in. tomików poezji *Wiosna i wino*, *Czarny polonez*.

**50. rocznica śmierci
125. rocznica urodzin**

15 II 1564 Urodził się **GALILEUSZ**, właśc. Galileo Galilei (zm. 8 I 1642), włoski fizyk, astronom i filozof, twórca nowoczesnych metod badawczych w przyrodoznawstwie, twórca podstaw nowożytnej fizyki.
455. rocznica urodzin

20 II 1894 Urodził się **JAROSŁAW IWASZKIEWICZ** (zm. 2 III 1980), prozaik i poeta, współtwórca grupy poetyckiej Skamander, wieloletni redaktor naczelny „Twórczości”, autor poezji m.in. zbioru *Oktostychy* opowiadań *Panny z Wilka*.
125. rocznica urodzin

21 II MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO

21 II 1984 Zmarł **MICHAŁ ALEKSANDROWICZ SZOŁOCHOW** (ur. 24 V 1905), rosyjski prozaik, twórca m.in. znanej epopei powieściowej *Cichy Don*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1965 r.
35. rocznica śmierci

22 II 1814 Urodził się **OSKAR KOLBERG** (zm. 3 VI 1890), etnograf, muzyk i kompozytor, kulturoznawca, autor pierwszego w historii polskiej etnografii 36. tomowego dzieła systematyzującego kulturę ludową według regionów Polski *Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusta, zabawy, pieśni, muzyka i tańce*.
205. rocznica urodzin

23 II 1859 Zmarł **ZYGMUNT KRASIŃSKI**, hr. (ur. 19 II 1812), dramatopisarz i poeta, jeden z czołowych polskich romantyków, autor m.in. *Irydiona*, *Nie-boskiej komedii*.
160. rocznica śmierci

MARZEC

1 III 1904 Urodził się **GLENN MILLER** (zm. 16 XII 1944), amerykański kompozytor, aranżer i puzonista, lider big bandu, popularyzator jazzu w Europie, autor popularnych standardów jazzowych m.in. *In TheMood*.
**115. rocznica urodzin
75 rocznica śmierci**

2 III 1824 Urodził się **BEDŘICH SMETANA** (zm. 12 V 1884), kompozytor czeski, twórca narodowego stylu w muzyce czeskiej, pianista, pedagog muzyczny i dyrygent, w twórczości dążył do zespolenia elementów folkloru z osiągnięciami muzyki neoromantycznej.

195. rocznica urodzin
135. rocznica śmierci

3 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PISARZY

4 III 1819 Urodziła się **NARCYZA ŻMICHOWSKA**, pseud. Gabryella (zm. 24 XII 1876), powieściopisarka, poetka, pedagog, uważana za jedną z prekursorok feminizmu w Polsce, autorka powieści o tematyce społecznej, m.in. *Poganka*.

200. rocznica urodzin

5 III 1994 Zmarł **JAN DOBRACZYŃSKI** (ur. 20 IV 1910), pisarz i publicysta, działacz społeczny, uczestnik wojny obronnej 1939 i ruchu oporu, generał brygady, działacz katolicki, autor opowiadań, szkiców literackich, powieści i wspomnień o tematyce metafizycznej i moralnej, m.in. *Listów Nikodema*.

25. rocznica śmierci

6 III 1909 Urodził się **STANISŁAW JERZY LEC** (zm. 7 V 1966) poeta i satyryk, aforysta, współpracownik „Szpilek”, autor znanych tomów aforyzmów, dowcipnie komentujących współczesne zjawiska społeczne, m.in. *Myśli nieuczesanych*.

110. rocznica urodzin

8 III 2009 Zmarł **ZBIGNIEW RELIGA** (ur. 16 XII 1938), kardiochirurg i polityk, senator, minister zdrowia, Kawaler Orderu Orła Białego, działacz Fundacji Dzieciom "Zdążyć z Pomocą", wykonawca pierwszego w Polsce udanego zabiegu przeszczepienia serca.

10. rocznica śmierci

8 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIET

12 III 1999 PRZYJĘCIE POLSKI DO NATO
20. rocznica

13 III 1899 Urodził się **JAN LECHOŃ**, właśc. Leszek Serafinowicz, (zm. 8 VI 1956), poeta i satyryk, eseista, tłumacz, krytyk literacki i teatralny, współtwórca grupy poetyckiej Skamander, autor m.in. tomu wierszy *Karmazynowy poemat*.

120. rocznica urodzin

14 III 1879 Urodził się **ALBERT EINSTEIN** (zm. 18 IV 1955), wybitny niemiecki fizyk, twórca szczególnej i ogólnej teorii względności laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1921 r.

140. rocznica urodzin

14 III 1804 Urodził się **JOHANN STRAUSS, ojciec** (zm. 25 IX 1849), austriacki kompozytor walców, polek, kadryli, marszów, ceniony skrzypek, dyrygent, autor m.in. słynnej kompozycji *Marsz Radetzky'ego*.

**215. rocznica urodzin
170. rocznica śmierci**

16 III 1839 Urodził się **SULLY PRUDHOMME**, właśc. René François Prudhomme (zm. 7 IX 1907), francuski poeta, przedstawiciel parnasizmu, autor m.in. tomiku *La Justice* (Sprawiedliwość), pierwszy laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1901 r.
180. rocznica urodzin

20 III ŚWIATOWY DZIEŃ INWALIDÓW I LUDZI NIEPEŁNOSPRAWNYCH

21 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POEZJI ustanowiony z inicjatywy UNESCO jesienią 1999 roku

21 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z DYSKRYMINACJĄ RASOWĄ

22 III ŚWIATOWY DZIEŃ WODY

23 III ŚWIATOWY DZIEŃ POEZJI (UNESCO)

25 III 1954 Zmarł **LEON SCHILLER**, właśc. Leon Jerzy Schiller de Schildenfeld (ur. 14 II 1887), polski reżyser, krytyk i teoretyk teatru pochodzenia austriackiego, aktor kabaretu literackiego Zielony Balonik, autor scenariuszy teatralnych, esejów, m.in. *Teatru ogromnego*.
65. rocznica śmierci

26 III 1959 Zmarł **RAYMOND CHANDLER** (ur. 23 VII 1888), amerykański pisarz, scenarzysta, autor powieści i opowiadań kryminalnych, z gatunku crime fiction, twórca fikcyjnej postaci detektywa Philipe'a Marlowe'a.
60. rocznica śmierci

27 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU

28 III 1914 Urodził się **BOHUMIL HRABAL** (zm. 3 II 1997), czeski pisarz, uważany za znaczącego twórcę światowej literatury XX w., autor znanych opowiadań i powieści, m.in. przeniesionych na ekran i nagrodzonych Oskarem *Pociągów pod specjalnym nadzorem*.
105. rocznica urodzin

28 III 1994 Zmarł **EUGÈNE IONESCO** (ur. 26 XI 1912), francuski dramaturg pochodzenia rumuńskiego, przedstawiciel awangardy teatralnej, jeden z twórców tzw. teatru absurdu, autor dramatów m.in. *Łysa śpiewaczka, Krzesła*.
25. rocznica śmierci

30 III 1844 Urodził się **PAUL VERLAINE** (zm. 8 I 1896), francuski poeta, jeden z najwybitniejszych twórców symbolizmu, zaliczany do grona poetów muzycznych.

175. rocznica urodzin

31 III 1914 Urodził się **OCTAVIO PAZ** (zm. 19 IV 1998), meksykański poeta, eseista i publicysta, krytyk i dziennikarz, dyplomata, autor poezji przenikniętej humanizmem, m.in. poematu *Piedra de sol (Kamień słońca)*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1990 r.

105. rocznica urodzin

KWIECIEŃ

1 IV 1809 Urodził się **NIKOŁAJ WASILJEWICZ GOGOL** (zm. 4 III 1852), rosyjski prozaik pochodzenia ukraińskiego, dramaturg, publicysta, wybitny satyryk, autor nowel i powieści z życia ludu ukraińskiego, m.in. *Płaszcz, Rewizor, Martwe dusze*.

210. rocznica urodzin

1 IV 1929 Urodził się **MILAN KUNDERA**, czeski i francuski pisarz i eseista, autor powieści, opowiadań, dramatów politycznych i społeczno-filozoficznych, m.in. *Nieznosna lekkość bytu, Żart*.

90. rocznica urodzin

2 IV ŚWIATOWY DZIEŃ ŚWIADOMOŚCI AUTYZMU

2 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KSIĄŻKI DLA DZIECI obchodzony od 1967 r. w rocznicę urodzin H. Ch. Andersena

3 IV 1849 Zmarł **JULIUSZ SŁOWACKI** (ur. 4 IX 1809), poeta, dramaturg, jeden z najwybitniejszych poetów polskich doby romantyzmu, jeden z trzech polskich Wieszczów Narodowych, twórca polskiego dramatu romantycznego, autor m.in. *Kordiana, Balladyny*.

170. rocznica śmierci

210. rocznica urodzin

6 IV 1914 Zmarł **JÓZEF CHEŁMOŃSKI** (ur. 7 XI 1849), malarz, przedstawiciel realizmu, autor znanych scen rodzajowych z życia wsi polskiej i ukraińskiej, m.in. *Babiego lata, Bocianów*, także malarz koni m.in. dzieł *Czwórka, Trójka*.

105. rocznica śmierci

170. rocznica urodzin

7 IV ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

- 7 IV 1614 Zmarł **EL GRECO**, właśc. Dominikos Theotokopulos (ur. 1 X 1541), hiszpański malarz pochodzenia greckiego, jeden z czołowych przedstawicieli manieryzmu, twórca obrazów o tematyce religijnej m.in. *Ostatnia Wieczerza, Zaśnięcie Marii*.
405. rocznica śmierci
- 10 IV 1954 Zmarł **AUGUSTE MARIE LOUIS NICOLAS LUMIÈRE** (ur. 19 X 1862), francuski chemik, fototechnik i wynalazca, wraz z bratem Louisem Jeanem pionier kinematografii, organizator pierwszej publicznej projekcji filmowej w 1895 r.
65. rocznica śmierci
- 10 IV 2004 Zmarł **JACEK KACZMARSKI** (ur. 22 III 1957), poeta, kompozytor, prozaik, twórca tekstów piosenek, pieśniarz, kojarzony z etosem pierwszej Solidarności i stanem wojennym, znany dzięki piosenkom o tematyce historycznej, społeczno-politycznej, m.in. *Mury, Obława*.
15. rocznica śmierci
- 13 IV ŚWIATOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR KATYNIA**
- 16 IV 1889 Urodził się **CHARLES CHAPLIN** (zm. 25 XII 1977), brytyjski aktor, reżyser i producent filmowy, twórca wielu klasycznych komedii filmowych, w których grał główną rolę, m.in. *Brzdąc, Gorączka złota*.
130. rocznica urodzin
- 18 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OCHRONY ZABYTEKÓW**
- 19 IV 1824 Zmarł **GEORGE GORDON BYRON**, lord (ur. 22 I 1788), poeta, angielski, jeden z największych angielskich poetów i dramaturgów autor m.in. *Giaura*, poematu *Don Juan*.
195. rocznica śmierci
- 21 IV 1699 Zmarł **JEAN BAPTISTE RACINE** (zm. 21 XII 1639), francuski poeta i dramaturg, jeden z głównych przedstawicieli klasycyzmu, autor tragedii opartych na motywach klasycznych, uważanych za mistrzowskie w przedstawianiu kobiecej psychiki m.in. *Fedra, Andromacha*.
320. rocznica śmierci
380. rocznica urodzin
- 22 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZIEMI**
- 23 IV ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI I PRAW AUTORSKICH**
- 23 IV 1564 Urodził się **WILLIAM SHAKESPEARE** [William Szekspir] (zm. 23 IV 1616), angielski dramaturg, poeta i aktor, uznawany za najwybitniejszego dramaturga literatury światowej oraz reformatora teatru, autor licznych

sztuk m.in. *Makbet, Romeo i Julia*.
455. rocznica urodzin

23 IV 1899 Urodził się **VLADIMIR NABOKOV** [Władimir Władimirowicz Nabokow], pseud. W. Sirin (zm. 2 VII 1977) amerykański powieściopisarz pochodzenia rosyjskiego, filolog, wykładowca literatury na uczelniach amerykańskich, autor m.in. powieści *Lolita*.
120. rocznica urodzin

23 IV 1969 Zmarł **KRZYSZTOF KOMEDA**, właśc. Krzysztof Trzcіński (ur. 27 IV 1931), pianista, kompozytor jazzowy, twórca znanych na całym świecie standardów jazzowych i muzyki filmowej, m.in. do filmów R. Polańskiego *Nóż w wodzie*, *Dziecko Rosemary*, pionier jazzu nowoczesnego w Polsce.
50. rocznica śmierci

24 IV 1784 Zmarł **FRANCISZEK BOHOMOLEC** (ur. 29 I 1720), pisarz, wydawca, publicysta, jezuita, jeden ze współtwórców oświecenia stanisławowskiego, autor komedii, m.in. *Małżeństwo z kalendarza*.
235. rocznica śmierci

28 IV 1904 Urodził się **JAN IZYDOR SZTAUDYNGER** (zm. 12 IX 1970), poeta i satyryk, tłumacz, badacz tradycji i organizacji teatrów lalkowych, autor m.in. tomiku fraszek *Piórka*.
115. rocznica urodzin

29 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TAŃCA

29 VI DZIEŃ PAMIĘCI ŻYDÓW

MAJ

1 V MIĘDZYNARODOWE ŚWIĘTO PRACY

1 V 2004 Przyjęcie Polski do Unii Europejskiej (wraz z dziewięcioma innymi państwami).
15. rocznica

2 V DZIEŃ FLAGI RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2V DZIEŃ POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ

2 V 1519 Zmarł **LEONARDO DA VINCI** (ur. 15 IV 1452), włoski malarz, rzeźbiarz, architekt i teoretyk sztuki, technik, filozof, badacz przyrody okresu renesansu,

jeden z największych malarzy wszech czasów i prawdopodobnie najwszechstronniej utalentowana osoba w historii, autor słynnych obrazów m.in. *Mona Lisa*, *Ostatnia Wieczerza*, odkrywca wynalazków technicznych i naukowych.

500. rocznica śmierci

3 V ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA

3 V ŚWIATOWY DZIEŃ WOLNOŚCI PRASY

4 V 1929 Urodziła się **AUDREY HEPBURN** (zm. 20 I 1993), amerykańska aktorka, modelka i działaczka humanitarna, pochodzenia brytyjsko- holenderskiego, twórczyni m.in. jednej z najsłynniejszych ról kobiecych w historii kina amerykańskiego w filmie *Śniadanie u Tiffaniego*.

80. rocznica urodzin

4 V 1939 Urodził się **AMOS OZ**, izraelski pisarz, eseista i publicysta piszący w języku hebrajskim, wykładowcą literatury na Uniwersytecie im. Ben-Guriona w Be'er Szewie, autor powieści, opowiadań, esejów literackich i politycznych, wzywających do kompromisu między Izraelem a Palestyńczykami, m.in. opowiadań *Tam, gdzie wyją szakale*.

80. rocznica urodzin

5 V 1819 Urodził się **STANISŁAW MONIUSZKO** (zm. 4 VI 1872), kompozytor, organista, dyrygent i pedagog, twórca polskiego stylu narodowego w operze, autor słynnych dzieł operowych m.in. *Halka*, *Straszny dwór*.

200. rocznica urodzin

6 V 1904 Urodził się **HARRY MARTINSON** (zm. 11 II 1978), szwedzki pisarz, dramaturg, malarz, członek Akademii Szwedzkiej, przedstawiciel tzw. literatury proletariackiej, autor m.in. *Drogi do Klockrike*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1974 r.

115. rocznica urodzin

7 V 2009 Zmarł **KRZYSZTOF PANKIEWICZ** (ur. 29 IX 1951), polski wspinacz, alpinista i himalaista, z wykształcenia doktor nauk farmaceutycznych, uczestnik wielu przełomowych przejść w Tatrach, Alpach, Pamirze, Himalajach i Karakorum.

10. rocznica śmierci

8 V DZIEŃ BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK (POLSKA)

8 V MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZWYCIĘSTWA

9 V ŚWIĘTO UNII EUROPEJSKIEJ

9 V 1924 Urodził się **BUŁAT SZAŁWOWICZ OKUDŻAWA** (zm. 12 VI 1997), rosyjski bard, poeta i prozaik pochodzenia gruzińsko-ormiańskiego, kompozytor popularnych ballad i pieśni lirycznych i satyrycznych m.in. *Pieśni gruzińskiej*.

95. rocznica urodzin

10 V 1899 Urodził się **FRED ASTAIRE** (zm. 22 VI 1987), amerykański tancerz i aktor pochodzenia austriackiego, twórca swoistego stylu tańca będącego połączeniem stepu, tańca towarzyskiego i baletu przyczynił się do zasadniczej zmiany formuły musicalu filmowego, znany m.in. z ról w *Wesołej rozwódce*, *Płonącym wieżowcu*.

120. rocznica urodzin

15 V 1859 Urodził się **PIERRE CURIE** (zm. 19 IV 1906), francuski fizyk, współodkrywca radu, laureat nagrody Nobla w 1903 r. w dziedzinie fizyki wspólnie z żoną Marią Skłodowską i Antoine H. Becquerelem.

160. rocznica urodzin

15 V MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ RODZINY

16 V 1924 Urodził się **TADEUSZ KUBIAK** (zm. 3 VI 1979), poeta, satyryk, autor wierszy lirycznych, żartobliwych i satyrycznych, tekstów pieśni masowych, piosenek żołnierskich i rozrywkowych, m.in. *Wierzb polskich*.

95. rocznica urodzin

40. rocznica śmierci

16 V 1984 Zmarł **IRWIN SHAW**, właśc. Irwin Gilbert Shamforoff (ur. 27 II 1913), pisarz amerykański, scenarzysta, autor powieści o tendencjach pacyfistycznych oraz powieści psychologiczno-obyczajowych, m.in. *Pogody dla bogaczy*.

35. rocznica śmierci

17 V ŚWIATOWY DZIEŃ TELEKOMUNIKACJI

18 V MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZEÓW

20 V 1919 Urodził się **GUSTAW HERLING - GRUDZIŃSKI** (zm. 4 VI 2000), pisarz, krytyk literacki, dziennikarz, publicysta, eseista, żołnierz, więzień łagrów i obozów NKWD, autor m.in. *Innego świata*, wstrząsającego opisu rzeczywistości obozowej.

100. rocznica urodzin

21 V ŚWIATOWY DZIEŃ RÓŻNORODNOŚCI KULTUROWEJ

20 V 1799 Urodził się **HONORÉ DE BALZAC** (zm. 18 VIII 1850), francuski pisarz, jeden z najbardziej reprezentatywnych twórców literatury francuskiej, ojciec powieści realistycznej, autor m.in. cyklu powieściowego *Komedia ludzka*.

220. rocznica urodzin

22 V DZIEŃ PRAW ZWIERZĄT

22 V 1859 Urodził się **Sir ARTHUR CONAN DOYLE** (zm. 7 VII 1930), angielski pisarz pochodzenia irlandzkiego, autor powieści i opowiadań sensacyjno-kryminalnych m.in. *Zaginionego świata*, twórca postaci genialnego detektywa Sherlocka Holmesa.
155. rocznica urodzin

24 V 1939 Zmarł **ALEKSANDER BRÜCKNER** (ur. 29 I 1856), polski profesor, filolog, sławista, historyk literatury i kultury polskiej, wykładowca uniwersytetów we Lwowie, Wiedniu, Berlinie, członek Akademii Umiejętności, autor m.in. *Dziejów literatury polskiej*, odkrywca *Kazań Świętokrzyskich*.
80. rocznica śmierci

26 V DZIEŃ MATKI

31 V ŚWIATOWY DZIEŃ ROZWOJU KULTURALNEGO

CZERWIEC

1 VI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA

1 VI DZIEŃ LASU I ZADRZEWIŃ

1 VI 1769 Urodził się **JÓZEF ELSNER** (zm. 18 IV 1854), kompozytor i pedagog, nauczyciel F. Chopina, założyciel konserwatorium warszawskiego, przekształconego w 1926 r. w Szkołę Główną Muzyki.
250. rocznica urodzin

2 VI ŚWIATOWY DZIEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA

3 VI 1924 Zmarł **FRANZ KAFKA** (ur. 3 VII 1883), austriacki pisarz pochodzenia żydowskiego osiadły w Czechach, autor powieści przepełnionych poczuciem zagrożenia i niepewności m.in. *Procesu*.
95. rocznica śmierci

3 VI 1964 Zmarł **FRANS EEMIL SILLANPÄÄ** (ur. 16 IX 1888), fiński powieściopisarz i nowelista, autor powieści realistycznych, m.in. *Słońce życia*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1939 r.
55. rocznica śmierci

3 VI 1899 Zmarł **JOHANN STRAUSS, syn** (ur. 25 X 1825), austriacki kompozytor, dyrygent i skrzypek, zwany królem walca, rozstawiony przez taneczne walce m.in. *Nad*

pięknym modrym Dunajem, mistrz operetki wiedeńskiej m.in. dzieła *Zemsta nietoperza*.

120. rocznica śmierci

4 VI 1939 Urodził się **IRENEUSZ IREDYŃSKI** (zm. 9 XII 1985), dramatopisarz, poeta, scenarzysta, autor tekstów piosenek oraz twórca licznych słuchowisk radiowych, sztuk teatralnych, m.in. *Męczeństwa z przymiarką*, *Głosów*, powieści *Człowiek epoki*.

80. rocznica urodzin

5 VI ŚWIATOWY DZIEŃ ŚRODOWISKA

6 VI 1799 Urodził się **ALEKSANDR SIERGIEJEWICZ PUSZKIN** (zm. 10 II 1837), rosyjski poeta, prozaik i dramatopisarz, wybitny przedstawiciel romantyzmu rosyjskiego, autor m.in. poematu *Eugeniusz Oniegin*.

220. rocznica urodzin

10 VI 1949 Zmarła **SIGRID UNSET** (ur. 20 V 1882), norweska powieściopisarka, nowelistka, autorka historycznych trylogii i powieści psychologiczno-obyczajowych m.in. *Krystyna, córka Lavransa*, laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1928 r.

70. rocznica śmierci

11 VI 1899 Urodził się **YASUNARI KAWABATA** (zm. 16 IV 1972), japoński powieściopisarz, przedstawiciel neosensualizmu, autor m.in. powieści *Tysiąc żurawi*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1968 r.

120. rocznica urodzin

11 VI 1864 Urodził się **RICHARD STRAUSS** (zm. 8 IX 1949), niemiecki kompozytor muzyki symfonicznej i pieśni, poematów symfonicznych m.in. *Don Juan*, jeden z pierwszych dyrygentów XX w. stosujących się do wskazań partytury.

155. rocznica urodzin

70. rocznica śmierci

14 VI 1864 Urodził się **ALOYS ALZHEIMER** (zm. 19 XII 1915), niemiecki lekarz, który jako pierwszy opisał objawy choroby mózgu nazwanej jego nazwiskiem.

155. rocznica urodzin

17 VI 1939 Urodził się **KRZYSZTOF ZANUSSI**, polski reżyser i scenarzysta filmowy, autor fabularnych filmów pełnometrażowych m.in. *Cwał*, *Brat naszego Boga*.

80. rocznica urodzin

20 VI ŚWIATOWY DZIEŃ UCHODŹCY

25 VI 2009 Zmarł **MICHAEL JACKSON** (ur. 29 VIII 1958), amerykański muzyk, tancerz, producent muzyczny, kompozytor, wykonawca muzyki pop i jeden z najpopularniejszych muzyków w historii, nazywany „Królem Popu”, twórca przebojów m.in. *Billy Jean, Black or White, Leave Me Alone*.
10. rocznica śmierci

26 VI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z NARKOMANIĄ

30 VI 2009 Zmarła **PINA BAUSCH**, właśc. Philippine "Pina" Bausch (ur. 27 VII 1940), niemiecka tancerka i choreografka tańca współczesnego, która wywarła wielki wpływ na rozwój teatru tańca jako gatunku.
10. rocznica śmierci

30 VI 1929 Urodził się **JAN ŁOMNICKI** (zm. 18 XII 2002), reżyser filmowy i scenarzysta filmów dokumentalnych i fabularnych m.in. *Akcja pod Arsenalem, Dom*, brat aktora Tadeusza Łomnickiego.
90. rocznica urodzin

LIPIEC

1 VII ŚWIATOWY DZIEŃ ARCHITEKTURY

1 VII 1804 Urodziła się **GEORGE SAND**, właśc. Aurore Dudevant (zm. 8 VI 1876), francuska pisarka epoki romantyzmu, feministka, przyjaciółka F. Chopina, autorka m.in. powieści *Indiana*, dramatów autobiografii oraz obszernej korespondencji.
215. rocznica urodzin

4 VII 1934 Zmarła **MARIA SKŁODOWSKA-CURIE** (ur. 7 XI 1867), fizyk i chemik, wyróżniona Nagrodą Nobla za osiągnięcia naukowe, w 1903 r. z fizyki i w 1911 r. w dziedzinie chemii, jedyna w historii kobieta-naukowiec dwukrotnie uhonorowana tą nagrodą w dwóch różnych dziedzinach, prekursorka radiochemii.
85. rocznica śmierci

7 VII 1884 Urodził się **LION FEUCHTWANGER**, właśc. Jacob Arje, pseud. L. Wetcheek (zm. 21 XII 1958), niemiecki pisarz i eseista pochodzenia żydowskiego, krytyk, działacz antyfaszystowski, autor m.in. powieści *Wojna żydowska*.
135. rocznica urodzin

11 VII ŚWIATOWY DZIEŃ LUDNOŚCI

11 VII 1974 Zmarł **PÄR LAGERKVIST** (ur. 23 V 1891), szwedzki prozaik, poeta, dramaturg, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli literatury szwedzkiej XX w., autor m.in.

Kata, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1951 r.
45. rocznica śmierci

12 VII 1904 Urodził się **PABLO NERUDA**, właśc. Neftalí Ricardo Reyes Basualto (zm. 23 IX 1973), chilijski poeta, dyplomata, uważany za jednego z najwybitniejszych i najbardziej wpływowych poetów XX w., autor m.in. *Pieśni powszechnej*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1971 r.
115. rocznica urodzin

14 VII 1904 Urodził się **ISAAC BASHEVIS SINGER**, właśc. Icchok Singer (zm. 24 VII 1991), amerykański pisarz polskiego pochodzenia, piszący w języku jidysz, autor m.in. *Sztukmistrza z Lublina*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1978 r.
115. rocznica urodzin

15 VII 1904 Urodził się **ANTON PAWŁOWICZ CZECHOW** (zm. 29 I 1860), rosyjski nowelista i dramatopisarz, z zawodu lekarz, wybitny reprezentant realizmu psychologicznego, autor m.in. opowiadania *Kameleon*, dramatu *Trzy siostry*.
115. rocznica śmierci

15 VII 1989 Zmarła **MARIA KUNCEWICZOWA** (ur. 30 X 1895), pisarka, autorka prozy psychologicznej, wykorzystującej doświadczenia psychoanalizy, m.in. *Cudzoziemki*.
30. rocznica śmierci

20 VII 1304 Urodził się **FRANCESCO PETRARCA** (zm. 19 VII 1374), włoski poeta otwierający okres humanizmu europejskiego, piszący po włosku i po łacinie, autor m.in. słynnych *Sonetów do Laury*.
715. rocznica urodzin
645. rocznica śmierci

20 VII 1969 Pierwsze lądowanie ludzi na Księżycu, załogi amerykańskich kosmonautów: Neila Armstronga i Edwina Eugene'a Aldrina Jr. oraz Michaela Collinsa.
50. rocznica

21 VII 1899 Urodził się **ERNEST HEMINGWAY** (zm. 2 VII 1961), amerykański pisarz, uważany za czołowego reprezentanta pokolenia straconego naznaczonego wojną, autor m.in. powieści wojennej *Komu bije dzwon*, laureat Nagrody Nobla w 1954 r. w dziedzinie literatury.
120. rocznica urodzin

23 VII 1829 Zmarł **WOJCIECH BOGUSŁAWSKI** (ur. 9 IV 1757), aktor, reżyser, dramatopisarz i pedagog, tłumacz, autor wielu librett operowych, twórca teatru narodowego, założyciel pierwszej polskiej szkoły dramatycznej, autor m.in. opery *Cud mniemany, czyli Krakowiacy i górale*.
190. rocznica śmierci

- 24 VII 1979 Zmarł **EDWARD STACHURA** (ur. 18 VIII 1937), poeta i prozaik, tłumacz, jego osoba i twórczość obca wszelkim podziałom i konwencjom literackim, stały się po jego samobójczej śmierci obiektem kultu w środowiskach młodzieżowych, autor m.in. *Siekierzady*.
40. rocznica śmierci
- 25 VII 1969 Zmarł **WITOLD GOMBROWICZ** (ur. 4 VIII 1904), prozaik, dramatopisarz, eseista, uważany za jednego z najwybitniejszych pisarzy literatury współczesnej, przedstawiciel egzystencjalizmu i strukturalizmu, autor m.in. *Ferdydurke*.
50. rocznica śmierci
115. rocznica urodzin
- 26 VII 1894 Urodziła się **MAGDALENA SAMOZWANIEC**, z domu Kossak (zm. 20 X 1972), pisarka satyryczna, siostra poetki Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, autorka m.in. satyrycznej parodii *Trędowatej* pod tytułem *Na ustach grzechu*.
125. rocznica urodzin
- 26 VII 1894 Urodził się **ALDOUS LEONARD HUXLEY** (zm. 22 XI 1963), angielski powieściopisarz, eseista, poeta, krytyk teatralny, podróżnik, autor m.in. antyutopijnej powieści *Nowy wspaniały świat*.
125. rocznica urodzin
- 28 VII 1824 Urodził się **ALEXANDRE DUMAS, syn** (zm. 27 XI 1895), francuski powieściopisarz i dramaturg, członek Akademii Francuskiej, autor m.in. melodramatu *Dama kameliowa*, komedii moralistycznych.
195. rocznica urodzin
- 31 VII 1784 Zmarł **DENIS DIDEROT** (ur. 5 X 1713), francuski pisarz, teoretyk sztuki, krytyk literacki i filozof, przedstawiciel oświecenia, redaktor *Wielkiej Encyklopedii Francuskiej*, autor m.in. powieści *Kubuś Fatalista i jego pan*.
235. rocznica śmierci
- 31 VII 1944 Zmarł **ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY** (ur. 29 VI 1900), francuski pisarz i lotnik, uczestnik II wojny światowej, zginął w czasie lotu zwiadowczego, autor m.in. filozoficznej baśni dla dzieci i dorosłych *Mały Książę*, powieści *Ziemia, planeta ludzi*.
75. rocznica śmierci

SIERPIEŃ

- 1 VIII 1944 Wybuch powstania warszawskiego.
75. rocznica

- 1 VIII 1819 Urodził się **HERMAN MELVILLE** (zm. 18 IX 1891), amerykański pisarz, przedstawiciel nurtu symbolicznego w prozie amerykańskiej, autor m.in. zaliczanej do kanonu literatury światowej, fikcyjnej opowieści o białym kaszalocie *Moby Dick*.
200. rocznica urodzin
- 3 VIII 1924 Zmarł **JOSEPH CONRAD**, właśc. Józef Teodor Konrad Korzeniowski (ur. 3 XII 1857), pisarz angielski polskiego pochodzenia, autor utworów o problematyce psychologiczno- moralnej, m.in. *Lord Jim*.
95. rocznica śmierci
- 4 VIII 1859 Urodził się **KNUT HAMSUN**, właśc. Knut Pedersen (zm. 19 II 1952), norweski powieściopisarz, prekursor kierunku subiekty-wistycznego w literaturze norweskiej autor m.in. powieści *Głód*, laureat Nagrody Nobla w 1920 r. w dziedzinie literatury.
160. rocznica urodzin
- 4 VIII 1944 Zmarł **KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI**, pseud. m.in. Jan Bugaj, Krzyś (ur. 22 I 1921), polski poeta czasu wojny, żołnierz AK, członek Szarych Szeregów, autor poezji odzwierciedlającej dramat pokolenia wojennego, m. in. *Śpiewu z pożogi*, zginął w powstaniu warszawskim.
75. rocznica śmierci
- 5 VIII 1864 Zginął **ROMUALD TRAUGUTT** (ur. 16 I 1826), polski generał członek Rządu Narodowego i dyktator powstania styczniowego rzecznik bezkompromisowej walki z zaborcą, stracony przez Rosjan na stokach Cytadeli Warszawskiej.
155. rocznica śmierci
- 12 VIII 1964 Zmarł **IAN FLEMING** (ur. 28 V 1908), angielski pisarz, autor powieści szpiegowsko-sensacyjnych z Jamesem Bondem, agentem 007 w roli głównej, m.in. *Casino Royale*, na podstawie których powstała seria filmów.
55. rocznica śmierci
- 13 VIII 1899 Urodził się **ALFRED JOSEPH HITCHCOCK** (zm. 29 IV 1980), brytyjski reżyser i producent filmowy, scenarzysta, pionier suspensu i thrilleru psychologicznego znany przede wszystkim ze znakomitych thrillerów, m.in. *Lokator*, *Ptaki*.
120. rocznica urodzin
- 14 VIII 1994 Zmarł **ELIAS CANETTI** (ur. 25 VII 1905), austriacki pisarz i eseista tworzący w języku niemieckim, mistrz krótkich form prozatorskich, m. in. autor traktatu *Masa i władza*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1981 r.
25. rocznica śmierci
- 14 VIII 2004 Zmarł **CZESŁAW MIŁOSZ** (ur. 30 VI 1911), poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz, członek grupy poetyckiej Żagary, profesor Uniwersytetu

Kalifornijskiego i Uniwersytetu Harvarda, autor utworów o tematyce katastroficznej i filozoficznej, m.in. eseju *Zniewolony umysł*, powieści *Dolina Issy*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1980 r.

15. rocznica śmierci

15 VIII DZIEŃ WOJSKA POLSKIEGO

16 VIII 1949 Zmarła **MARGARET MITCHELL** (ur. 8 XI 1900), pisarka amerykańska, autorka powieści z czasów wojny secesyjnej *Przeminęło z wiatrem* zekranizowanej w 1939 r.

70. rocznica śmierci

19 VIII 1909 Urodził się **JERZY ANDRZEJEWSKI** (zm. 19 IV 1983), prozaik, publicysta, felietonista, scenarzysta, autor m.in. Powieści o powojennych konfliktach politycznych *Popiół i diament*, parabolicznych opowieści *Bramy raju*.

110. rocznica urodzin

22 VIII 1584 Zmarł **JAN KOCHANOWSKI** (ur. 1530), najwybitniejszy poeta renesansu polskiego, humanista, twórca polskiego języka literackiego, autor pierwszej polskiej tragedii renesansowej *Odprawa posłów greckich*, także autor *Pieśni*, *Trenów* i in.

435. rocznica śmierci

24 VIII 1899 Urodził się **JORGE LUIS BORGES** (zm. 14 VI 1986), argentyński pisarz, poeta i eseista, jedna z najbardziej charakterystycznych postaci literatury XX w., profesor uniwersytetu w Buenos Aires, najbardziej znany z opowiadań egzystencjalnych, zbliżonych do literatury fantastycznej, m.in. *Alef*, *Fikcje*.

120. rocznica urodzin

25 VIII 1984 Zmarł **TRUMAN CAPOTE**, właśc. Truman Streckfus Persons (ur. 30 IX 1924), amerykański pisarz, autor m.in. powieści *Śniadanie u Tiffany'ego*, werystycznej powieści dokumentalnej *Z zimną krwią*, która dała początek fali powieści dokumentalnych.

35. rocznica śmierci

95. rocznica urodzin

28 VIII 1749 Urodził się **JOHANN WOLFGANG VON GOETHE** (zm. 22 III 1832), czołowy pisarz niemiecki okresu romantyzmu, najwybitniejszy poeta niemiecki okresu Sturm und Drang, którego twórczość wywarła ogromny wpływ na literaturę europejską, autor m.in. dramatu *Cierpienia młodego Wertera*.

270. rocznica urodzin

28 VIII ŚWIĘTO POLSKIEGO LOTNICTWA

WRZESIEŃ

- 4 IX 1989 Zmarł **GEORGES SIMENON** (ur. 12 II 1903), belgijski pisarz tworzący w języku francuskim, autor popularnych powieści kryminalnych z komisarzem Maigret m.in. *Rozterka komisarza Maigret*, które były wielokrotnie ekranizowane.
30. rocznica śmierci
- 8 IX **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PIŚMIENICTWA**
- 8 IX **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI z ANALFABETYZMEM**
- 12 IX 2009 Zmarł **ALEKSANDER ZIEMNY**, pierw. Aleksander Keiner, pseud. Ingratus, (zet), Stefan Rymarz (ur. 11 VI 1924), polski poeta, prozaik, reportażysta pochodzenia żydowskiego, tłumacz i dziennikarz, autor tomów poezji m.in. *Jeszcze ciszej*, szkiców *Rzeczy ukraińskie*.
10. rocznica śmierci
- 13 IX 1894 Urodził się **JULIAN TUWIM** (zm. 27 XII 1953), polski poeta żydowskiego pochodzenia, satyryk, autor tekstów kabaretowych, tekstów znanych piosenek, jeden z najpopularniejszych poetów dwudziestolecia międzywojennego, czołowy przedstawiciel grupy poetyckiej Skamander, autor m.in. *Kwiatów polskich*.
125. rocznica urodzin
- 16 IX 1874 Zmarł **MAKSYMILIAN GIERYMSKI** (ur. 9 X 1846), malarz, jeden z najwybitniejszych malarzy polskich przełomu romantyzmu i realizmu, inicjator nowoczesnego malarstwa pejzażowego w Polsce, twórca m.in. *Drogi w nocy*.
145. rocznica śmierci
- 17 IX **DZIEŃ ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU**
- 18 IX 1939 Zmarł **STANISŁAW IGNACY WITKIEWICZ**, pseud. **WITKACY** (ur. 24 II 1885), malarz formista, teoretyk sztuki, dramaturg, filozof, twórca teorii „czystej formy”, główny wyraziciel katastrofizmu w literaturze polskiej, autor m.in. dramatu *Szewcy*, portretów m.in. *Portretu Juliana Tuwima*.
80. rocznica śmierci
- 20 IX 1939 Zmarł **TADEUSZ DOŁĘGA-MOSTOWICZ** (ur. 10 VIII 1898), pisarz, autor powieści obyczajowo-satyrycznych z życia międzywojennych środowisk mieszczańsko-ziemiańskich, m.in. *Kariery Nikodema Dyzmy*, zginął w kampanii wrześniowej 1939 r.
80. rocznica śmierci
- 21 IX **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POKOJU**

- 21-22 IX** Światowa akcja **SPRZĄTANIA ŚWIATA** (*ang. Clean Up the World*)
- 24 IX 2004 Zmarła **FRANÇOISE SAGAN**, właśc. Françoise Quoirez (ur. 21 IV 1935), francuska pisarka, uznawana za jedną z największych postaci francuskiej literatury powojennej, autorka powieści i sztuk teatralnych m.in. *Witaj smutku*.
15. rocznica śmierci
- 27 IX** **ŚWIATOWY DZIEŃ TURYSTYKI**
- 27 IX** **DZIEŃ PODZIEMNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO**
- 30 IX 2004 Zmarł **ZYGMUNT KAŁUŻYŃSKI** (ur. 11 XII 1918), krytyk filmowy i publicysta, popularyzator historii kina, dziennikarz i eseista, popularna osobowość telewizyjna, autor m.in. kilkutomowego dzieła *Perły kina: leksykon filmowy na XXI wiek*.
15. rocznica śmierci

PAŹDZIERNIK

- 8 IX
a 4 X 1569 Zmarł **MIKOŁAJ REJ**, pseud. Ambroży Korczbok Rożek i in., (ur. 4 II 1505), zaliczany do największych polskich pisarzy epoki renesansu zwany ojcem literatury polskiej, autor dzieł o tematyce politycznej i obyczajowej m.in. *Krótkiej rozprawy między trzema osobami: Panem, Wójtem i Plebanem*.
450. rocznica śmierci
- 1 X** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB STARSZYCH**
- 1 X** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZYKI**
- 2 X 2009 Zmarł **MAREK EDELMAN** (ur. 1 I 1919 lub 1922), polski działacz polityczny i społeczny żydowskiego pochodzenia, lekarz kardiolog, jeden z przywódców powstania w getcie warszawskim, kawaler Orderu Orła Białego.
10. rocznica śmierci
- 4 X 1669 Zmarł **REMBRANDT**, właśc. Rembrandt Harmensz van Rijn (ur. 15 VII 1606), holenderski malarz, grafik i rysownik, jeden z najwybitniejszych, najbardziej wszechstronnych i płodnych twórców w dziejach sztuki, autor cyklu *Autoportretów*, scen mitycznych i biblijnych m.in. *Andromedy*.
350. rocznica śmierci
- 6 X 1889 Urodziła się **MARIA DĄBROWSKA** (zm. 19 V 1965), powieściopisarka i publicystka, tłumaczka, jedna z ważniejszych polskich powieściopisarek XX w.,

czołowa przedstawicielka realistycznej prozy społeczno-obyczajowej i psychologicznej, autorka m.in. tetralogii powieściowej *Noce i dnie*.

130. rocznica urodzin

8 X 1929 Zmarł **JACEK MALCZEWSKI** (ur. 15 VII 1854), malarz, jeden z głównych przedstawicieli symbolizmu przełomu XIX i XX w., czołowy przedstawiciel Młodej Polski, profesor krakowskiej ASP, autor m.in. cyklu autoportretów, *Autoportretu z hiacyntem*.

90. rocznica śmierci

165. rocznica urodzin

9 IX **ŚWIATOWY DZIEŃ POCZTY**

10 X **ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA PSYCHICZNEGO**

14 X **DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ**

4 X 1864 Urodził się **STEFAN ŻEROMSKI**, pseud. Maurycy Zych, Józef Katerla (zm. 20 XI 1925), pisarz i publicysta, nowelista, społecznik i moralista, autor m.in. powieści *Przedwiośnie*, *Ludzie bezdomni*.

155. rocznica urodzin

15 X 1814 Urodził się **MICHAŁ JURJEWICZ LERMONTOW** (zm. 27 VII 1841), rosyjski poeta, dramaturg i prozaik, jeden z najwybitniejszych twórców XIX w. Rosji, przedstawiciel romantyzmu rosyjskiego, autor m.in. *Śmierci poety*.

205. rocznica urodzin

16 X **ŚWIATOWY DZIEŃ ŻYWNOŚCI**

16 X 1854 Urodził się **OSCAR WILDE** (zm. 30 XI 1900), angielski poeta, prozaik, eseista, dramaturg pochodzenia irlandzkiego, przedstawiciel modernistycznego estetyzmu, reprezentant skrajnego hedonizmu i amoralizmu, autor m.in. *Portretu Doriany Gray*.

165. rocznica urodzin

17 X 1849 Zmarł **FRYDERYK FRANCISZEK CHOPIN** (ur. 22 II lub 1 III 1810), pianista i kompozytor światowej sławy, twórca dzieł łączących narodowe i ludowe tradycje muzyki polskiej z muzyką romantyczną, odznaczających się wirtuozerią techniki pianistycznej, m.in. mazurków, polonezów.

170. rocznica śmierci

19 X 1899 Urodził się **MIGUEL ÁNGEL ASTURIAS** (zm. 9 VI 1974), gwatemalski pisarz i poeta, przedstawiciel realizmu magicznego, autor powieści głęboko osadzonych w kulturze Majów, m.in. zbioru opowiadań *Ludzie z kukurydzy*, laureat Nagrody

Nobla w dziedzinie literatury w 1967 r.

120. rocznica urodzin

45. rocznica śmierci

22 X 1919 Urodziła się **DORIS MAY LESSING** (zm. 17 XI 2013), pisarka brytyjska, autorka powieści psychologiczno-obyczajowych o tematyce afrykańskiej, poruszających problem kolonializmu i rasizmu m.in. *Piąte dziecko*, laureatka Literackiej Nagrody Nobla w 2007 r.

100. rocznica urodzin

23 X **ŚWIATOWY DZIEŃ INFORMACJI**

24 X **DZIEŃ NARODÓW ZJEDNOCZONYCH**

26 X 1929 Urodziła się **WANDA CHOTOMSKA** (zm. 2 VIII 2017), polska pisarka, autorka wierszy i opowiadań dla dzieci i młodzieży, autorka cyklu programów telewizyjnych dla dzieci *Jacek i Agatka*.

90. rocznica urodzin

27 X **ŚWIATOWY DZIEŃ DZIEDZICTWA AUDIOWIZUALNEGO**

LISTOPAD

5 XI 2004 Zmarł **JERZY DUDA-GRACZ** (ur. 20 III 1941), malarz, rysownik, symbolista, scenograf, pedagog, wykładowca malarstwa i rysunku w ASP w Katowicach, profesor Uniwersytetu Śląskiego, autor m.in. dzieła *Jeźdźcy Apokalipsy czyli Fucha*.

15. rocznica śmierci

6 XI 1944 Zmarła **MARIA RODZIEWICZÓWNA** (ur. 2 II 1864), nowelista pozytywistyczna i powieściopisarka, autorka popularnych powieści obyczajowych z życia ziemiaństwa polskiego na kresach m.in. *Między ustami a brzegiem pucharu*.

75. rocznica śmierci

155. rocznica urodzin

8 XI 1674 Zmarł **JOHN MILTON** (ur. 9 XII 1608), angielski poeta i myśliciel, działacz społeczny, propagator idei purytańskich i demokratyzacji Kościoła, autor utworów o tematyce religijno-filozoficznej m.in. *Raju utraconego*.

340. rocznica śmierci

9 XI **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z FASYZMEM I ANTYSEMITYZMEM**

10 XI **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY**

- 10 XI 1909 Urodził się **PAWEŁ JASIENICA**, właśc. Leon Lech Beynar (zm. 19 VIII 1970), pisarz historyczny, publicysta, autor cyklu esejów historycznych m.in. *Polska Piastów, Polska Jagiellonów*.
110. rocznica urodzin
- 10 XI 1759 Urodził się **FRIEDRICH SCHILLER** (zm. 9 V 1805), niemiecki poeta i dramaturg, teoretyk teatru, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli literatury niemieckiej okresu romantyzmu, autor dramatów m.in. *Maria Stuart*, poematów i wierszy m.in. *Rękawiczka, Oda do radości*.
260. rocznica urodzin
- 10 XI 1969 Zmarł **TADEUSZ PEIPER** (ur. 3 V 1891), poeta, krytyk literacki i teatralny, teoretyk literatury, eseista, założyciel i redaktor czasopisma „Zwrotnica”, autor programu poetyckiego Awangardy Krakowskiej w szkicach literackich m.in. *Nowe usta, Tędy*.
50. rocznica śmierci
- 11 XI NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI**
- 14 XI ŚWIATOWY DZIEŃ CHORYCH NA CUKRZYCĘ**
- 16 XI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TOLERACJI**
- 21 XI ŚWIATOWY DZIEŃ TELEWIZJI**
- 21 XI 1694 Urodził się **VOLTAIRE**, właśc. Francois-Marie Arouet (zm. 30 V 1778), francuski pisarz, filozof, historyk, publicysta jeden z czołowych przedstawicieli oświecenia w Europie, autor satyr, powieści, dramatów m.in. dzieła *Kandyd, czyli optymizm*.
325. rocznica urodzin
- 24 XI ŚWIATOWY DZIEŃ TAŃCA**
- 29 XI 1924 Urodził się **ZBIGNIEW HERBERT** (zm. 28 VII 1998), poeta, eseista, dramaturg, tłumacz, żołnierz AK, autor wierszy o tematyce antycznej i chrześcijańskiej, w latach 80. sztandarowy poeta polskiej opozycji, twórca m.in. słynnego cyklu poetyckiego *Pan Cogito*.
95. rocznica urodzin

GRUDZIEŃ

- 1 XII ŚWIATOWY DZIEŃ AIDS**
- 3 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

- 3 XII 1919 Zmarł **AUGUSTE PIERRE RENOIR** (ur. 25 II 1841), francuski malarz, współtwórca i jeden z najwybitniejszych przedstawicieli impresjonizmu, twórca kompozycji rodzajowych *Śniadanie wioślarzy*, portretów m.in. *Pani Charpentier z dziećmi*.
100. rocznica śmierci
- 5 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLONTARIUSZA**
- 10 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRAW CZŁOWIEKA
DZIEŃ OCHRONY PRAW DZIECKA**
- 17 XII 1954 Zmarła **ZOFIA NAŁKOWSKA**, (ur. 10 XI 1884), pisarka publicystka, autorka opowiadań, dramatów i dzienników, czołowa przedstawicielka realistycznej prozy psychologicznej i społeczno- moralnej, m.in. powieści *Granica*.
65. rocznica śmierci
135. rocznica urodzin
- 20 XII 1834 Zmarł **MAURZYCY MOCHNACKI** (ur. 13 IX 1803), krytyk literacki i muzyczny, publicysta i działacz polityczny, jeden z organizatorów i najaktywniejszych uczestników powstania listopadowego.
185. rocznica śmierci
- 21 XII 1874 Urodził się **TADEUSZ ŻELEŃSKI**, pseud. **BOY** (zm. 3 VII 1941), satyryk i publicysta młodopolski, tłumacz, krytyk teatralny i literacki, z zawodu lekarz, mąż Zofii Pareńskiej, będącej pierwowzorem Zosi z *Wesela* S. Wyspiańskiego, autor m.in. *Piekła kobiet*, zamordowany z grupą profesorów lwowskich przez hitlerowców.
145. rocznica urodzin
- 22 XII 1989 Zmarł **SAMUEL BECKETT** (ur. 13 IV 1906), irlandzki dramaturg prozaik i eseista, lektor języka angielskiego, jeden z twórców teatru absurdu, autor m.in. sztuki *Czekając na Godota*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1969 r.
30. rocznica śmierci
- 30 XII 1944 Zmarł **ROMAIN ROLLAND** (ur. 29 I 1866), francuski pisarz, muzykolog i biograf, działacz na rzecz pokoju, autor m.in. dramatów historycznych *Gra miłości i śmierci*, biografii *Beethoven*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1915 r.
75. rocznica śmierci

**ROCZNICE REGIONALNE
(OPOLSZCZYNA)**

STYCZEŃ

- 12 I 1899 Urodził się **ARKA BOŻEK** (zm. 28 XI 1954), społeczny i polityczny działacz narodowy na Śląsku.
120. rocznica urodzin
65. rocznica śmierci
- 19 I 1999 Zmarł **ks. TOMASZ SZYMAŁA** (ur. 29 XII 1920), członek Związku Harcerstwa Polskiego w Niemczech, Związku Polaków w Niemczech, proboszcz parafii w Popielowie i Chrząszczycach.
20. rocznica śmierci
- 23 I 1949 **UROCZYSTE OTWARCIE TEATRU ZIEMI OPOLSKIEJ**
70. rocznica

LUTY

- 7 II 1964 Urodził się **JACEK PODSIADŁO**, opolski poeta, prozaik, tłumacz.
55. rocznica urodzin
- 23 II 1819 Urodził się **JULIUSZ ROGER** (zm. 7 I 1865), lekarz, przyrodnik, kronikarz śląskich pieśni ludowych.
115. rocznica urodzin
- 27 II 1999 Zmarł **STANISŁAW SMOLEŃ** (ur. 1 II 1938), nauczyciel, działacz społeczny ze Strzelec Op., badacz przeszłości Ziemi Strzeleckiej, współtwórca "Strzelca Opolskiego".
20. rocznica śmierci

MARZEC

- 3 III 1934 Urodził się **RYSZARD KOWAL** (zm. 16 I 2002), artysta plastyk.
85. rocznica urodzin

KWIECIEŃ

- 10 IV 1984 Zmarł **JAN BOROWCZAK** (ur. 1931), artysta rzeźbiarz, malarz i pedagog Twórca m.in. pomników: *Bojowników o Wolność Śląska Opolskiego w Opolu*, *Matki Polki w Raciborzu*, *Powstańca Śląskiego w Zdieszowicach*, a także *Martyrologii Jeńców Wojennych w Łambinowicach*.
35. rocznica śmierci

16 IV 1929 Urodziła się **NINA KRACHEROWA** (zm. 11 II 1993), opolska pisarka i dziennikarka.

90. rocznica urodzin

24 IV 1909 Urodził się **PIOTR ŚWIERC** (zm. 8 VIII 1991), muzykolog, regionalista.

100. rocznica urodzin

MAJ

13 V 1934 Urodził się **JAN GOCZOŁ** (zm. 22 II 2018), opolski poeta i polityk, poseł na Sejm.

85. rocznica urodzin

CZERWIEC

1 VI 1769 Urodził się **JÓZEF ELSNER** (zm. 04.VIII.1854), kompozytor, dyrygent, nauczyciel, m.in. F. Chopina.

250. rocznica urodzin

165. rocznica śmierci

15 VI 1959 Urodził się **EDMUND BORZEMSKI**, opolski poeta.

60. rocznica urodzin

16 VI 1999 Zmarła **JANINA KUŚNIERZ** (ur. 7 III 1922), dziennikarka Trybuny Opolskiej.

20. rocznica śmierci

LIPIEC

5 VII 1999 Zmarła **WALERIA NABZDYK** (ur. 26 IX 1901), uczestniczka III powstania śląskiego, działaczka narodowa Opolszczyzny.

20. rocznica śmierci

SIERPIEŃ

6-17 VIII 1919 **I POWSTANIE ŚLĄSKIE**

100. rocznica

17 VIII 1939 Zmarł **WOJCIECH KORFANTY** (ur. 20 IV 1873), działacz polityczny i narodowy, publicysta, jeden z przywódców powstań Śląskich.

80. rocznica śmierci

WRZESIEŃ

24 IX 1939 Urodziła się **EWA KRYSZYNA WYGLEND**A (zm. 12 XII 2001), bibliotekarz, bibliograf, pracownik Instytutu Śląskiego w Opolu.
80. rocznica urodzin

PAŹDZIERNIK

4 X 1989 Zmarł **EDMUNT OSMANŃCZYK** (ur. 10 VIII 1913), publicysta i politolog, poseł na Sejm PRL, senator, kierował Centralą Prasową Związku Polaków w Niemczech.
30. rocznica śmierci

8 X 1959 **INAUGURACJA TEATRU 13 RZĘDÓW** Jerzego Grotowskiego i Ludwika Flaszena.
60. rocznica

29 X 1944 Urodził się **HARRY DUDA**, opolski poeta, dziennikarz, publicysta i wydawca, członek Związku Literatów Polskich.
75. rocznica urodzin

LISTOPAD

1 XI 1934 Urodził się **JAN SZCZYRBA** (zm. 6 X 1997), artysta plastyk.
85. rocznica urodzin

GRUDZIEŃ

4 XII 1989 Zmarł **MAKSYMILIAN KOŚNY** (ur. 1905), lekarz, polityk, uczestnik III powstania śląskiego.
30. rocznica śmierci

19 XII 1919 Urodził się **ADAM ŚMIETAŃSKI** (zm. 7 XI 1992), jeden z najpopularniejszych opolskich artystów fotografików.
100. rocznica urodzin

25 XII 1944 Zmarł **MARTIN WILHELM KUTTA** (ur. 3.11.1867), wybitny matematyk światowego formatu, urodzony w Bieczynie
75. rocznica śmierci

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Jana Pawła II w Opolu
ul. Minorytów 4
45-017 Opole

tel. 77 454 80 30

77 454 80 32

77 453 05 02

77 453 05 03

www.mbp.opole.pl

www.facebook.com/mbpopole

www.instagram.com/mbp_opole/